

KOMİTE 10
ETKİNLİĞİ

SAĞLIĞINI KORU
ONLINE KAL

İSTANBUL SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
ISTANBUL CHAMBER OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS

2020 YILI

GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

İSMMMO VERGİ KOMİTESİ ÇALIŞMASIDIR

Mart, 2021

İSTANBUL SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
ISTANBUL CHAMBER OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS

2020 YILI

GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

İSMMMO VERGİ KOMİTESİ ÇALIŞMASIDIR

Mart, 2021

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Değerli Meslektaşlarımız,

Sizlere İSMMMÖ Vergi Mevzuatı Komitemizin hazırlamış olduğu 2020 yılı gelir beyanlarında ihtiyaç duyabileceğiniz açıklamaların ve örneklerin yer aldığı rehberi sunuyoruz.

Hazırlanan rehberde mevzuattaki son değişikliklerde dikkate alınarak, 2020 yılında elde edilen ticari, zirai ve serbest meslek kazançlarının, ücret gelirlerinin, gayrimenkul, menkul ve diğer kazanç ve iratların kapsamı, tespit şekli, istisna kazanç konuları, beyanname üzerinden yapılacak indirimler, gelir vergisinden yapılacak mahsuplar ve beyannamelerin verilme süreleri hakkında açıklamalara değinilmiştir. Ayrıca 2021 yılı için dikkate alınacak gelir vergisi ve vergi usul kanunu hadleri ile 2020 yılı gerçek usule tabi gelirler için uygulama örneği ve vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi uygulamasına ilişkin açıklamalar da rehberimizde yer almaktadır.

Gelir unsurları itibariyle geniş kapsamlı gelir vergisi monografisi ve çözümüne yer verilmiş olması da rehberi daha kullanılır hale getirmektedir.

Oda yapılanmamızda önemli yeri olan komitelerimizin değerli ve özverili çalışmaları, mesleki faaliyetlerimizi yerine getirirken bizlere ışık tutmaktadır. Bu vesile ile bir kez daha sizlerin huzurunda İSMMMÖ Vergi Mevzuatı Komitesinden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Halim BURSALI 'ya ve rehberin hazırlanmasında büyük katkısı ve emeği olan Komite Üyeleri'mize teşekkür ediyor, çalışmanın faydalı olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Yücel AKDEMİR
Başkan

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

VERGİ MEVZUATI KOMİTESİ

SÜREYYA GÜNDOĞDU	BAŞKAN
ULAŞ HAS	BAŞKAN YRD.
AYŞE TEKİN	SEKRETER
İBRAHİM İSMAİLOĞULLARI	ÜYE
MÜZEHHER HÜLYA ÜNVER	ÜYE
FİDEL NACAR SÖĞÜTLÜ	ÜYE
KADER AKARSU	ÜYE
SEMİ ŞENTÜRK	ÜYE
ABDULLAH AVCI	ÜYE
REŞAT KARAKOÇ	ÜYE
SERTAÇ TATVER	ÜYE
BURHAN KIRMIZI	ÜYE
BURCU KESKİNKILIÇ	ÜYE
ARNO EDVARD BENGLİAN	ÜYE
NİHAN BIYIKLI	ÜYE

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

TİCARİ KAZANÇ

1. TİCARİ KAZANCIN NİTELİĞİ

Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazanç olarak tanımlanmış olup, aşağıdaki hallerde her durumda elde edilen gelirler, ticari kazanç olarak sayılacaktır.

- Maden, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri ile tuğla ve kiremit harmanlarının işletilmesinden,
- Coberlik işlerinden (Borsaya kayıtlı olarak ve kendi nam ve hesabına hisse senedi ve tahvil alım satımı yapılması)
- Özel okul, hastanelerle ve benzeri yerlerin işletilmesinden,
- Gayrimenkullerin alım, satım ve inşaa işleriyle **devamlı olarak uğraşanların** (bina, arsa, dükkân, kat, daire vs. alım satımı ile uğraşanlar) bu faaliyetlerinden,
- Satın alınan veya trampa suretiyle iktisap olunan arazinin, iktisap tarihinden itibaren 5 yıl içinde parsellenerek bu müddet içinde veya daha sonraki yıllarda kısmen veya tamamen satılmasından elde edilen kazançlar,
- Dış protezciliği'nden elde edilen kazançlar,

Ticari kazançta esas unsur **ticari faaliyetin devamlılığıdır.** Faaliyetin arizi olarak yapılması halinde ise elde edilen kazanç, arizi ticari kazanç olarak GVK'nın 82'nci maddesi kapsamında vergilendirilecektir. Faaliyetin **ticari bir organizasyon içerisinde** yapılıyor olması da devamlılığın bir göstergesidir. (İşyeri açma, işçi çalıştırma, ticaret siciline kaydolunması v.b.)

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Bir takvim yılı içerisinde birden fazla tekrarlanan veya birden fazla takvim yılında tekrarlanan işlemlerde de devamlılığın olduğu kabul edilmektedir.

***Örneğin:** Bir kişinin tek bir otomobil veya daire alıp satması ve bu işlerden kazanç sağlaması onun ticari faaliyet yaptığını göstermez. Ancak, bu faaliyetlerin işyeri açmadan olsa dahi sürekli olarak yapılması halinde ticari kazanç olarak değerlendirilecektir.*

Bir faaliyetin ticari faaliyet olup olmadığının kararında, faaliyetin **sermaye ve emeğe dayalı olmasına ve bilanço usulüne geçişte özsermayenin kullanım şekline ve yoğunluğuna** bakılması gerekir.

2. TİCARİ KAZANCIN VERGİLENDİRİLMESİ

Ticari kazanç elde eden mükellefler iki gruba ayrılırlar.

2.1. Gelir vergisine tabi olmayanlar

Esnaf muafılığından yararlananlar (GVK md.9) , gelir vergisine tabi olmayanlar vergileme dışı bırakılanlar (Ptt acentaları istisnası GVK mükerrer md.18, eğitim ve öğretim işletmelerinde istisna GVK md.20, Sergi ve panayır istisnası GVK md.30/1)

2.2. Gelir vergisine tabi olanlar

Gelir vergisine tabi olanlar kazancın tespit usulüne göre mükellefler, **basit usule tabi olanlar ve gerçek usule tabi olanlar** şeklinde ikiye ayrılırlar.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

3. TİCARİ KAZANCIN GERÇEK USULDE TESPİTİNE İLİŞKİN ESASLAR

3.1. Bilanço Esasına Göre Kazancın Tespiti (Birinci Sınıf Tacirler)

Dönem sonundaki öz sermayenin dönem başındakine göre fazla olan kısmı o dönemin ticari kazancı sayılır. Ters durumda ticari zarar sayılır. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave edilir.

3.2. Bilanço Esasına Göre Defter Tutma Hadleri (Birinci Sınıf Tacirler)

Aşağıda yazılı **hadlere** sahip olan tacirler bilanço esasına göre defter tutarlar. İşletme hesabı esasına tabi bir tacir aşağıdaki hadlere sahip ise bilanço esasına göre defter tutmak zorundadır. İhtiyarilik söz konusu değildir. Geçiş şartları VUK'nun 176. ile 181. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Buna göre;

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

YILLARA GÖRE İŞLETME HESABI ESASI VE BİLANÇO ESASINA GÖRE DEFTER TUTMA HADLERİ

TÜCCAR SINIFLANDIRMASI	2018 YILI		2019 YILI		2020 YILI	
1.Aldıkları malları olduğu gibi yada işledikten sonra satanlar (<i>Yıllık Alım ve Satım Tutarı Esas Alınır</i>)	190.000 TL ALİŞ	260.000 TL SATIŞ	230.000 TL ALİŞ	320.000 TL SATIŞ	280.000 TL ALİŞ	390.000 TL SATIŞ
2.Birinci maddede yazılı işlerle uğraşmayan ve diğer işlerden hasılat elde edenler (<i>Yıllık Gayri Safi İş Hasılatı Esas Alınır</i>)	100.000 TL YILLIK G.SAFİ İŞ HASILATI		120.000 TL YILLIK G.SAFİ İŞ HASILATI		140.000 TL YILLIK G.SAFİ İŞ HASILATI	
3.Birinci ve ikinci maddedeki işleri birlikte yapan tüccarlar (Diğer İşlerden Elde Edilen Yıllık Gayri Gayri Safi İş Hasılatının 5 Katı İle Yıllık Satış Tutarı Toplamı Birlikte Esas Alınır)	190.000 TL DİĞER İŞ HASILATININ 5 KATI İLE YILLIK SATIŞ TUTARI TOPLAMI		230.000 TL DİĞER İŞ HASILATININ 5 KATI İLE YILLIK SATIŞ TUTARI TOPLAMI		280.000 TL DİĞER İŞ HASILATININ 5 KATI İLE YILLIK SATIŞ TUTARI TOPLAMI	
4.Her çeşit sermaye şirketleri (Ltd. A.Ş. vb.)	SINIR YOK (Sermaye Şirketlerinin Tamamı Bilanço Usulüne Tabidir.)					
5.Kurumlar vergisine tabi diğer tüzel kişiler (Yatırım Fonları, Kooperatifler, İktisadi Kamu Kuruluşları, Dernek ve Vakıflara Ait İktisadi İşletmeler ve İş Ortaklıkları)	SINIR YOK (Kurumlar Vergisine Tabi Diğer Tüzel Kişilerin Tamamı Bilanço Usulüne Tabidir.)					
6.Kendi isteklerine göre bilanço esasına göre defter tutanlar	SINIR YOK (İsteğe Bağlı Bilanço Usulüne Tabidir.)					

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

2021 YILI İŞLETME HESABI ESASI VE BİLANÇO ESASINA GÖRE DEFTER TUTMA HADLERİ

TÜCCAR SINIFLANDIRMASI	2021 YILI	
1.Aldıkları malları olduğu gibi ya da işledikten sonra satanlar (<i>Yıllık Alım ve Satım Tutarı Esas Alınır</i>)	300.000 TL ALIŞ	420.000 TL SATIŞ
2.Birinci maddede yazılı işlerle uğraşmayan ve diğer işlerden hasılat elde edenler (<i>Yıllık Gayri Safi İş Hasılatı Esas Alınır</i>)	150.000 TL YILLIK G.SAFİ İŞ HASILATI TUTARI	
3.Birinci ve ikinci maddedeki işleri birlikte yapan tüccarlar (<i>Diğer İşlerden Elde Edilen Yıllık Gayri Safi İş Hasılatının 5 Katı İle Yıllık Satış Tutarı Toplamı Birlikte Esas Alınır</i>)	300.000 TL DİĞER İŞ HASILATININ 5 KATI İLE YILLIK SATIŞ TUTARI TOPLAMI	

3.3 II. Sınıftan I. Sınıfa Geçiş

İŞLETME HESABI ESASINDAN – BİLANÇO USULÜ ESASINA

GEÇİŞ ŞARTLARI

HESAP DÖNEMİ KRİTERİ	İŞ HACMİ (ORANSAL ARTIŞ)	GEÇİŞ ZORUNLULUĞU
1) Bir hesap döneminin iş hacmi (Yıllık alım satım tutarı veya diğer işlerden elde edilen gayri safi iş hasılatı veya her ikisi birlikte) VUK 177. maddede yazılı hadlerden	%20 ORANINDAN FAZLA ARTMIŞ İSE	ZORUNLUDUR.
2) Arka arkaya iki dönemin iş hacmi Yıllık alım satım tutarı veya diğer işlerden elde edilen gayri safi iş hasılatı veya her ikisi birlikte (VUK 177. maddede yazılı hadlerden)	%20 ORANINDAN FAZLA ARTMIŞ İSE	ZORUNLUDUR.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

*Bir hesap döneminin iş hacmi artışının tespitinde, **sadece ilgili yılın tek bir iş hacmi ölçütü dikkate alınır.***

(Yıllık alım veya satım tutarı veya diğer işlerden elde edilen gayri safi iş hasılatı veya her ikisi birlikte dikkate alınabilir.)

Hesaplanması nispeten kolaydır ve şartın sağlanması halinde bilanço usulüne izleyen yılda itibaren geçiş yapılır.

*Arka arkaya iki hesap döneminin iş hacmi artışının tespitinde ise, **sadece ilgili yıl değil son iki yıl** dikkate alınacaktır. Ayrıca son iki dönemin aynı iş hacmi kriteri değil diğer iş hacmi kriterlerine de bakılır.*

(Örneğin: birinci yıl yıllık alım tutarı hadleri aşmış olsun, ikinci yıl yıllık satım tutarı hadleri aşmış olsun, iki yılın artış oranları da toplamda %20 oranını aşmış ise ilgili mükellefin iş hacmi arka arkaya iki dönem %20 oranında artmış kabul edilir ve izleyen yıl bilanço esasına geçmek mecburidir.)

Örnek: İkinci sınıfa tabi bir mükellefin, birbirini izleyen iki hesap dönemi iş hacmi VUK'nun 177. maddesindeki hadleri, birinci yılda %12 oranında, ikinci yılda %13 oranında aşmış ise iki yıllık artış oranları toplanacak, arka arkaya iki yıllık iş hacmi artışı oranı %25 olacaktır. %25 oranının %20 artış oranını aşması sebebiyle mükellef zorunlu olarak sınıf değişikliğine gidecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

3.4 I. Sınıftan II. Sınıfa Dönüş

BİLANÇO USULÜ ESASINDAN – İŞLETME HESABI ESASINA DÖNÜŞ ŞARTLARI

HESAP DÖNEMİ KRİTERİ	İŞ HACMİ (ORANSAL DÜŞÜŞ)	GEÇİŞ ZORUNLULUĞU
1. Bir hesap döneminin iş hacmi (yıllık alım satım tutarı veya diğer işlerden elde edilen gayri safi iş hasılatı veya her ikisi birlikte) VUK 177. Maddede yazılı hadlerden	%20 ORANINDAN FAZLA DÜŞMÜŞ İSE	İHTİYARIDIR.
2. Arka arkaya üç dönemin iş hacmi (yıllık alım satım tutarı veya diğer işlerden elde edilen gayri safi iş hasılatı veya her ikisi birlikte) VUK 177. Maddede yazılı hadlerden)	%20 ORANINDAN FAZLA DÜŞMÜŞ İSE	İHTİYARIDIR.

Örnek: Birinci sınıfa tabi bir mükellefin, birbirini izleyen üç hesap dönemi iş hacmi VUK'nun 177. maddesindeki hadlerden, birinci yılda %8, ikinci yılda %7, üçüncü yılda %10 oranında düşmüş ise, üç yıllık düşüş oranları toplanacak olup, toplamda %25 oranında düşüş olması nedeniyle mükellef isteğe bağlı olarak sınıf değişikliğine gidebilecektir.

3.5 İşletme Hesabı Esasına Göre Kazancın Tespiti (İkinci Sınıf Tacirler)

Bir hesap dönemi içinde sağlanan hasılatlar ile giderler arasındaki olumlu yani müspet fark ticari kar olarak adlandırılır. Giderlerin daha fazla olması halinde ise ticari zarar oluşmuş sayılır.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

3.6. İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutma Hadleri (İkinci Sınıf Tacirler)

Bilanço esasına göre defter tutma hadleri altında kalan mükellefler isterlerse işletme hesabı esasına göre defter tutabilirler. Bilanço esasından işletme hesabı esasına geçiş (sınıf değiştirme) ihtiyaridir.

4. GELİRİN TOPLANMASI VE BEYANI

4.1 Kazancın Türkiye’de veya Yabancı Ülkede Doğması Halinde Elde Etme

4.1.1 Türkiye’de Elde Edilen Kazanç ve İratlar

Mükellefler, Gelir Vergisi Kanunu’nun 2 inci maddesinde yazılı kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Bu kanuna göre beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannameye toplanması zorunludur. **Tacirler, çiftçiler ve serbest meslek erbapları ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerinden kazanç elde etmemiş olsalar bile, yıllık beyanname verirler.** Bu hüküm şirketlerin faaliyet ve tasfiye dönemlerine şamil olmak üzere kolektif şirket ortakları ile komanditeler hakkında da uygulanır.

4.1.2 Yabancı Ülkelerde Elde Edilen Kazanç ve İratlar

1. Mükellefin bunları **Türkiye’de hesaplarına intikal ettirdiği yılda** elde edilmiş sayılır.
2. Türkiye’de hesaplara intikal ettirilmemesinin mükellefin iradesi dışındaki sebeplerden ileri geldiği ispat olunan hallerde, **mükellefin bunlara tasarruf edebildiği yılda** elde edilmiş sayılır.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

5. GELİR VERGİSİNDE TOPLAMA YAPILMAYAN HALLER

GVK 86 ıncı maddesi hükmüne göre; **aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dâhil edilmez.**

Tam Mükellefiyette	Dar Mükellefiyette
a-Gerçek usulde vergilendirilmeyen zirai kazançlar, bu Kanununun 75 inci maddesininin 15 ve 16 numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratları, kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı	Dar mükellefiyette tamamı Türkiye'de tevkif suretiyle vergilendirilmiş olan; ücretler, serbest meslek kazançları, menkul sermaye iratları, gayrimenkul sermaye iratları ile diğer kazanç ve iratlar.
b-Tek işverenden alınmış ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan ücretler (birden fazla işverenden ücret almakla beraber, birinciden sonraki işverenden aldıkları ücretlerinin toplamı, 103 üncü maddede yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı ve birinci işverenden alınan dâhil ücret gelirleri toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan mükelleflerin, tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretleri dâhil)	
c-Vergiye tabi gelir toplamının (a) ve (b) bentlerinde belirtilenler hariç 103 üncü maddede yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı aşmaması koşuluyla, Türkiye'de tevkifata tabi tutulmuş olan; birden fazla işverenden elde edilen ücretler, menkul sermaye iratları ve gayrimenkul sermaye iratları	
d-Bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 2020 yılı için 2.600,00 TL'yi aşmayan tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları	

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

6. GELİR VERGİSİNDE TUTARINA BAKILMAKSIZIN BEYAN EDİLECEK GELİRLER

- Ticari Kazançlar
- Gerçek Usulde Vergilendirilen Zirai Kazançlar
- Serbest Meslek Kazançları

7. GELİR VERGİSİNDE TUTARINA BAKILMAKSIZIN BEYAN EDİLMEYECEK GELİRLER

a-	Gerçek usulde vergilendirilmeyen zirai kazançlar
b-	GVK madde 75/15 ve 75/16'da yer alan menkul sermaye iratları
c-	Tek işverenden alınmış ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretler 103 üncü maddede yazılı tarifelin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan ücretle
d-	GVK geçici madde 67 kapsamında vergilendirilen gelirler <ul style="list-style-type: none">- Mevduat faizleri- Repo Gelirleri- Katılım bankaları tarafından katılma hesabı karşılığı ödenen kar payları- Devlet tahvili ve hazine bonoları faiz gelirleri- Devlet tahvili ve hazine bonoları alım satım kazançları- Özel sektör tahvilleri ve bonoları faiz gelirleri- Özel sektör tahvilleri ve bonoları alım satım kazançları- Hisse senetleri alım satım kazançları- Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden elde edilen gelirler
e-	1998 ve öncesi dönemlere ilişkin kurum kazançlarının dağıtılması sonucu elde edilen kar payları
f-	Karın sermayeye eklenmesi sonucu elde edilen kar payları

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

8. GELİR VERGİSİNDE TUTARINA BAĞLI OLARAK BEYAN EDİLECEK GELİRLER

GELİR UNSURU	BEYAN SINIRI
Tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları	2020 yılı için 2.600 TL (2021 yılı için 2.800 TL)
Yurt dışında elde edilen faiz, repo, kar payı v.b.	
Alacak faizi	
Kıyı bankacılığında (Off Shore) elde edilen faizler	
Basit usulde vergilenen mükellefe kiraya verilen işyerinden elde edilen kira gelirleri	
Türkiye'de tevkifata tabi tutulmuş birden fazla işverenden elde edilmiş ücretler, menkul sermaye iratları ve gayrimenkul sermaye iratları,	2020 yılı için 49.000 TL (2021 yılı için 53.000 TL)
İşyeri kira gelirleri	
Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları	
Birden fazla işverenden elde edilen ücretler	
103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşan ve tek işverenden alınan ücretler	Önemli not: 2020 yılında elde edilen ve 600.000 TL'sini aşan tek işverenden alınan ücret gelirleri için beyanname verilecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

9. TİCARİ KAZANCIN GERÇEK USULDE VERGİLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN UYGULAMA ÖRNEĞİ

9.1 UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bayan (C) İstanbul'da kendisine ait atölyede temizlik ürünleri imalatı ve satışı faaliyetinde bulunmakta olup bilanço esasına göre defter tutmaktadır. Mükellefin ticari faaliyetinin yanı sıra diğer gelir ve indirim (harcama) unsurları aşağıdaki gibidir.

MÜKELLEFİN KAZANÇ UNSURLARI

TİCARİ KAZANÇLAR

- 1- Mükellef sahibi olduğu atölyedeki temizlik ürünleri imalatı faaliyetinden 2020 yılında 180.000 TL ticari kazanç elde etmiştir. Mükellef 2020 yılında ticari kazancı nedeni ile 27.000 TL geçici vergi ödemiştir.

ZİRAİ KAZANÇLAR

- 2- Mükellef sahibi olduğu İpsala'da bulunan 200 dönüm arazisi üzerinde çeltik(pirinç) ziraatı yapmaktadır. Bu faaliyetinden 90.000 TL zirai kazanç elde etmiştir. Mükellef aynı ilçede bulunan ve 220 dönüm arazi üzerinde pirinç ziraatı yapan Y adi ortaklık işletmesine de %50 ortaktır. Bu ortaklıktan dolayı 40.000 TL zirai kazanç elde etmiştir. (Hissesine düşen) Mükellefin zirai ürün satışlarından yapılan stopaj %4 oranında olup, stopaj tutarı 5.200 TL'dir.

(Zirai ürün ticaret borsasına kayıtlı ise stopaj %2 uygulanır)

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

SERBEST MESLEK KAZANÇLARI

- 3- Mükellef çeşitli moda dergilerinde yayınlanan makaleleri nedeniyle net 4.150 TL telif ücreti almıştır. Makaleler nedeniyle elde etmiş olduğu gelirden %17 oranında, 850 TL stopaj kesilmiştir.
- 4- Mükellef katıldığı moda konulu televizyon programları nedeniyle 4.000 TL net gelir elde etmiştir. Televizyondan elde edilen gelirden %20 oranında, 1.000 TL stopaj kesilmiştir.

ÜCRET

- 5- Mükellef 2020 yılı içinde iki ayrı moda evinde kısmi zamanlı çalışması nedeniyle sırasıyla, birinci işverenden 60.000 TL, ikinci işverenden 35.000 TL ücret geliri elde etmiştir. Ücret gelirlerinin tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiştir.

MENKUL SERMAYE İRATLARI

- 6- Mükellef Borsa İstanbul'da (BİST) işlem gören ACB A.Ş.'ye ait hisse senetlerini 05.03.2020 tarihinde aracı kurum vasıtasıyla 20.000 TL' sına satın almış, aynı hisse senetlerini 06.09.2020 tarihinde yine aynı aracı kurum vasıtasıyla 40.000 TL' sına satmıştır. Hisse senetleri 1 yıldan az süreyle elde tutulmuştur. Bu satıştan 20.000 TL kazanç sağlamıştır.

Ayrıca mükellef Borsa İstanbul'da (BİST) işlem gören DEF A.Ş. 'ye ait 01.12.2018 tarihinde iktisap ettiği hisse senetlerini 31.12.2020 tarihinde satmıştır. Hisse senetlerini bir yıldan fazla süreyle elde tutmuştur. Bu satıştan da 10.000 TL kazanç sağlamıştır.

- 7- Mükellefin ticari işletmesi adına 01.09.2020 tarihinde 1 yıl vadeli olarak açtırdığı mevduat hesabından vade sonunda 12.000 TL brüt faiz elde edecektir. Brüt faiz üzerinden vade sonunda banka tarafından %12 oranında, 1.440 TL tevkifat yapılacaktır.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

- 8- Mükellef 2020 yılında ticari işletmesine ait olmayan, banka tarafından vergilendirilmiş net 34.000 TL (Brüt 40.000 TL) mevduat faiz geliri elde etmiştir. Banka tarafından %15 oranında, 6.000 TL stopaj kesintisi yapılmıştır.
- 9- Mükellefin ortağı bulunduğu XYZ A.Ş. den 2019 yılı karını dağıtmasından dolayı brüt 100.000 TL kar payı elde etmiştir.
- 10- Mükellef menkul kıymet yatırım fonu katılım belgelerinden 2020 yılında 120.000 TL kazanç sağlamıştır.
- 11- Mükellef repo hesabından 75.000 TL faiz geliri elde etmiştir.
- 12- Mükellef, (Y) Bankasında bir Off Shore mevduat hesabı açtırmış ve bu hesabı nedeniyle 10.000 Euro karşılığı 63.000 TL faiz geliri elde etmiştir.
- 13- Mükellef 5 yıl boyunca katkı payı ödediği bir Bireysel Emeklilik Firmasının (ihtiyacın hasıl olması sebebiyle) bireysel emeklilik sisteminden çıkmak zorunda kalmıştır. Sistemden çıkması neticesinde kendisine net 20.000 TL ödeme yapılmıştır.
- 14- Mükellef aynı sektörden olan bir arkadaşına vermiş olduğu borç karşılığı 2.700 TL alacak faizi elde etmiştir. (faiz tevkifata tabi tutulmamıştır.)

GAYRİMENKUL SERMAYE İRATLARI

- 15- Mükellef 2019 yılında İstanbul'da sahibi olduğu konutunu 01.01.2019 tarihinden itibaren aylık 6.000 TL' sına kiraya vermiştir. Kira bedelinin ilk üç aylık kısmını zamanında tahsil etmiş, diğer aylar ödenmemiştir. Mükellef mahkemeye başvurmuş ve 05.01.2020 tarihli kararlar davayı kazanmıştır. Mahkeme dokuz aylık kira bedeli olarak 54.000 TL kira bedelinin, 7.000 TL faizin kiracıdan alınmasına karar vermiştir.

Kiracı mal sahibine 61.000 TL lık üç ay vadeli senet düzenleyip 10.01.2020 tarihinde vermiştir.

Mal sahibi almış olduğu senedi borçlu olduğu 3. bir kişiye aynı tarihte ciro ederek teslim etmiştir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

- 16- Mükellef İzmir'de sahibi olduğu bir adet meskeni üç yıllığına kiraya vermiş olup, üç yıllık kira bedeli olan 90.000 TL'nin tamamını peşin olarak tahsil etmiştir. (kira müddeti 01.01.2020-31.12.2022 arasındır.)
- 17- Mükellef 2020 yılında Ankara'da bulunan 4 adet işyerinden brüt 80.000 TL, iki adet meskenden ise 48.000 TL kira geliri elde etmiştir. Mükellef mesken ve işyeri kira gelirlerinin beyanında götürü gider yöntemini tercih etmiştir. (İşyeri kira tevkifatı: 16.000 TL'dir.)
- 18- Mükellef Mersin'de bulunan bir işyerini basit usule tabi bir mükellefe kiralamış olup, işyeri nedeniyle 8.200 TL kira geliri elde etmiştir.

DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR

- 19- Mükellef Ankara Kızılay'da olan şubasını boşaltması karşılığında işyerini kiralayacak yeni kiracıdan 50.000 TL tahliye tazminatı (hava parası) elde etmiştir.
- 20- Mükellef 01.07.2016 tarihinde 140.000 TL bedelle satın almış olduğu arsayı, 30.09.2020 tarihinde 300.000 TL karşılığı satmıştır.

MÜKELLEFİN İNDİRİM VE HARCAMA UNSURLARI

- 1- Yıl içinde mükellef kendisi için 11.000 TL Bağ-kur primi, aile fertleri için 14.000 TL birikimli hayat sigorta primi ödemiştir.
- 2- Yıl içinde kesinti yolu ile ödenen işyeri kira tevkifatı 16.000 TL'dir.
- 3- Yıl içinde makaleler nedeniyle 850 TL tevkifat, televizyon programları için ise 1.000 TL tevkifat yapılmıştır.
- 4- Yıl içinde elde edilen kar payı için, kurum bünyesinde kesilen kar dağıtım stopajı 15.000 TL'dir.
- 5- Yıl içinde mükellef çocukları için 30.000 TL eğitim gideri yapmıştır.
- 6- Yıl içinde kamuya yararlı bir derneğe 7.000 TL bağışta bulunmuştur.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

9.2 UYGULAMA ÇÖZÜMÜ

Mükellefler, GVK madde 85 hükmüne göre, aynı kanunun ikinci maddesinde yer alan kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde ettikleri kazanç ve iratları için bu kanunda aksine hüküm olmadıkça yıllık beyanname verirler. Beyanı gereken gelirlerin yıllık beyannameye toplanması asli kuraldır. Tacirler, çiftçiler ve serbest meslek erbapları faaliyetlerinden kazanç elde etmemiş olsalar dahi yıllık beyanname verirler.

TİCARİ KAZANÇLAR

- 1- Mükellef ticari kazancını GVK'nun 85 inci maddesi gereği Yıllık Gelir Vergisi Beyanname ile beyan etmek zorundadır. **Mükellefin elde etmiş olduğu ticari kazanç toplamı olan 180.000 TL beyannameye dâhil edilecektir. Mükellef yıl içinde ödemiş olduğu 27.000 TL tutarındaki geçici vergilerin toplamını GVK'nun mükerrer 120 inci maddesine göre beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edebilecektir.**

ZİRAİ KAZANÇLAR

- 2- Gelir vergisinde **asli kural gelirlerin beyannameye toplanması** iken, aynı kanunun 86'ncı maddesi kazançları gerçek usulde vergilenmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyeceğini hüküm altına almıştır.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 53'üncü maddesinde; çiftçilerin elde ettikleri ziraî kazançları üzerinden, Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesi kapsamında stopaj yapılmak suretiyle vergileneceği ve bu verginin nihai vergi olacağı düzenlenmiştir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 54'üncü maddesinde ise, belirli büyüklüğü aşan ziraî işletmeye (faaliyete) sahip olan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde vergileneceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; Gelir Vergisi Kanunu'nun 54'üncü maddesinde çeltik(pirinç) ziraatında 300 dönüm işletme büyüklüğünü aşan çiftçilerin gerçek usulde vergileneceği belirtilmiştir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Mükellef tamamı kendisine ait olan 200 dönüm ve Y Adi Ortaklığından hissesine düşen 110 dönüm işletme büyüklüğüne sahiptir. Böylece **mükellefin işletme büyüklüğü 200+110=310 dönüm işletme büyüklüğüne ulaşmakta olup, yasal sınır olan 300 dönüm işletme büyüklüğünü aşmaktadır. Bu nedenle mükellef gerçekte usulde vergilenecektir.**

Mükellef tamamı kendisine ait olan zirai işletmeden 90.000 TL, Y Adi Ortaklığı'ndan kendi hissesine düşen 40.000 TL zirai kazancını yıllık beyannameye dâhil etmek zorundadır. Böylece toplam **130.000 TL zirai kazancının tamamı gelirin toplanması kapsamında beyan edilecek olup, bu kazancın elde edilmesi esnasında ödenen %4 oranında, 5.200 TL stopaj tutarı hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilecektir.**

SERBEST MESLEK KAZANÇLARI

- 3- GVK madde 18 kapsamında makale telif ücretleri gelir vergisinden istisna olduğundan, **mükellef brüt 5.000 TL telif ücreti kazancını beyanname-sine dâhil etmeyecektir.**

Yine aynı kanunun 121'inci maddesine göre mükellefin **beyannamesine dâhil etmediği bu kazancı üzerinden daha önce ödediği 850 TL stopajı, diğer kazançları üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsubu söz konusu olamayacaktır.**

(7194 sayılı kanunun 10 uncu maddesiyle eklenen fıkra; Yürürlük: 1/1/2020 tarihinden itibaren elde edilen gelirlere uygulanmak üzere 07.12.2019) GVK madde 18 kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 Yılı için 600.000 TL) aşanlar bu istisnadan faydalanamazlar. Bu durumda olanların, 94 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü yoktur.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

- 4- Mükellefe televizyon programına katılım ücreti olarak ödenen brüt 5.000 TL (4.000 TL net ücret + 1.000 stopaj) GVK madde 18 kapsamında olmadığından beyannameye dâhil edilecektir. Mükellefin bu kazancı nedeniyle daha önce ödediği stopaj miktarı olan 1.000 TL, diğer kazançları üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

ÜCRET

- 5- Birden fazla işverenden tevkifata tabi tutulmuş ücret geliri elde edilmesi durumunda, birden sonraki işverenlerden alınan ücretlerin toplamı, GVK'nun 103'üncü maddesinde yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan, 2020 yılı için 49.000 TL olarak belirlenen tutarı aşmıyorsa, elde edilen tüm ücret gelirleri beyannameye dâhil edilmeyecektir. Beyan dışı kalacaktır.

Maliye Bakanlığınca yayınlanan 16 no'lu sirkülerde, birden fazla işverenden ücret alınması halinde birinci işverenin hangisi olacağına mükellef tarafından serbestçe belirlenebileceği belirtilmiştir.

Mükellefler, tevkifata tabi olan ve 2020 yılı beyan sınırı olan 49.000 TL'yi aşmayan ücret gelirlerini, başka gelirleri nedeniyle beyanname verseler bile ücret gelirlerini beyannameye dâhil etmeyeceklerdir. **Bayan (C) nin birinci işveren olarak 60.000 TL ücret aldığı işvereni seçtiği varsayılırsa, ikinci işverenden aldığı ücrette 35.000 TL olup, ikinci işverenden alınan bu tutar da 2020 yılı beyan sınırı olan 49.000 TL'sini aşmadığından beyannameye dahil edilmeyecektir.**

Ancak, tevkifata tabi olmayan ücretler her hal ve şartta beyan edilecektir.

Önemli not:

2019 Yılında tek işverenden alınan ve stopaj yoluyla vergilendirilen ücretler tutarına bakılmaksızın beyana tabi değildi.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Ancak GVK 86 (1-b) maddesi kapsamında 7194 sayılı kanunun 15 inci maddesiyle 1/1/2020 tarihinden itibaren elde edilen tek işverenden alınan ücret gelirleri 600.000 TL'sını aşılıyor ise beyana tabi olacaktır.

Birden fazla işverenden ücret almakla beraber, birinciden sonraki işverenden aldıkları ücretlerinin toplamı, 103 üncü maddede yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 49.000 TL) ve birinci işverenden alınan dâhil ücret gelirleri toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşmayan mükellefler yıllık beyanname vermeyecekler, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir. Bu haddeler aşılması halinde tamamı beyannameye dahil olacaktır.

(2021 yılında elde edilen ücretler için yukarıda belirtilen 600.000 TL ve 49.000 TL tutarlarındaki beyan sınırı, sırasıyla 650.000 TL ve 53.000 TL olarak belirlenmiştir.)

MENKUL SERMAYE İRADI

6- Mükellefin Borsa İstanbul (BİST) da işlem gören hisse senetlerini **gerek bir yıldan önce gerek ise bir yıldan sonra banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla elden çıkarması sonucu elde ettiği kazançlar GVK Geçici 67. madde 1. fıkra kapsamında tevkifata tabi tutulacaktır. Tevkifat oranı BKK ile %0 olarak belirlenmiştir.**

Yine aynı Kanun'un Geçici 67. Madde 7. fıkrası uyarınca tevkifata tabi tutulan bu kazançlar için beyanname verilmeyeceği ve diğer gelirler nedeniyle verilen beyannamelere de dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; mükellefin gerek bir yıldan önce gerekse bir yıldan sonra banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla elden çıkardığı hisse senetleri dolayısıyla elde etmiş olduğu 20.000 TL ve 10.000 TL tutarındaki kazançları beyannameye dâhil edilmeyecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

- 7- Ticari işletmeye ait olan nakitlerin değerlendirilmesi neticesinde elde edilen faiz gelirlerinin GVK'nun 75 inci maddesinin 16. fıkrasının son paragrafında faiz gelirlerinin sermaye sahibinin ticari faaliyetine bağlı bulunduğu takdirde, ticari kazancın tespitinde dikkate alınacağı, diğer bir ifade ile ticari kazançta dâhil olduğu ve beyan edileceği belirtilmiştir.

Buna göre; GVK Geçici 67. madde kapsamında banka tarafından kesilecek stopaj tutarı da yine GVK 121. maddesi gereğince beyan edilecek gelirler üzerinden hesaplanacak vergiden mahsup edilecektir.

5228 sayılı kanununun 59/1-a maddesi ile VUK 281 nci maddesi değiştirilmiş ve vadeli mevduatların değerlendirilme gününe kadar işlemiş faizleri ile dikkate alınacağı hükmü eklenmiştir.

Yapılan değişikliklerle, ticari işletme bünyesindeki vadeli mevduat hesaplarının yılsonu itibariyle işlemiş faizleri hesaplanarak gelir tablosuna aktarılacaktır. Vadeli mevduat hesaplarındaki dönem sonu değerlendirilme işlemi, ticari işletme kapsamındaki vadeli mevduatlar açısından geçerlidir. Bu şekilde hesaplanarak ait olduğu yıl gelirlerine dâhil edilen faiz geliri üzerinden, ilgili banka tarafından yıllık gelir vergisi beyannamesini verme süresi sonuna kadar tevkif edilmiş olan stopajlar beyanname üzerinde mahsup edilebilecektir. Dikkat edileceği üzere mahsuba konu olacak verginin “ yıllık gelir vergisi beyannamesi verme süresinin sonuna kadar tevkif edilmiş olması” gerekmektedir. Vadeleri belirtilen sürelerden sonra dolan vadeli mevduat hesapları nedeniyle hak edilen faizler üzerinden kesilen stopajlar, ertesi hesap döneminde mahsup edilebilecektir.

Buna göre; mükellef vadeli mevduat faizi için değerlendirilme gününe kadar kıst faiz geliri hesabı yapıp gelir tablosuna aktaracaktır. **01.09.2020-31.12.2020** dönemi için **4 aylık brüt faiz geliri olarak 4.000 TL faiz gelirini beyannameye dâhil edecektir.**

Ancak, örneğimizde vadeli mevduatın vade bitimi 31.08.2021 tarihidir. Vade bitimi tarihi, yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

tarihten sonraki bir tarihtir. **Oysa ki vadeli mevduatlardan yapılan tevkifatların beyannameye mahsuba konu olabilmesi için, yıllık gelir vergisi beyannamesi verme süresinin sonuna kadar tevkif edilmiş olması gerekmektedir.**

Yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilme süresinin sonuna kadar kesilen stopajların, gelir tablosuna aktarılan kıst dönem brüt faiz geliri ile orantılı kısmı diğer bir ifade ile 4 aylık kısma isabet eden stopaj tutarı beyanname üzerinde mahsup edilebilecektir. Ancak örneğimizde vadeli mevduat üzerinden kesilen stopaj yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilme süresinden sonra yapılacağı için, **kesilen stopajın tamamı 2021 yılı gelir vergisi beyannamesinde beyanname üzerinden mahsup edilebilecektir.**

8- Mükellefin 2019 yılında elde ettiği ve **ticari işletmeye ait olmayan 34.000 TL mevduat faiz geliri, GVK Geçici 67. maddesi hükmü gereği tevkif yolu ile vergilendirildiğinden, tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecektir.** Dolayısıyla banka tarafından kesilen stopaj tutarı olan 6.000 TL nihai vergileme olacaktır.

9- Mükellefin ortağı olduğu XYZ A.Ş. den 2019 yılı karını dağıtması sonucu elde ettiği 100.000 TL tutarındaki **kar payının yarısı 50.000 TL GVK 22/2. maddesine göre gelir vergisinden istisnadır. Kar payının kalan yarısı olan 50.000 TL ise beyana konu edilecektir.**

Kar payının kalan yarısı olan 50.000 TL'lik tutar GVK 86/1-c maddesinde yer alan düzenlemeye göre 49.000 TL'lik beyan sınırını aştığı için mükellef tarafından beyan edilecektir.

Buna mukabil **kar dağıtımı yapan kurum bünyesinde kesilen %15'lik 15.000 TL stopaj tutarının tamamı hesaplanan vergiden mahsup edilebilecektir.**

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

10- Mükellefin menkul kıymet yatırım fonu katılma belgelerinden 2020 yılında elde etmiş olduğu, 120.000 TL'lik kazanç GVK Geçici 67. madde kapsamında bankalar ve aracı kurumlar tarafından tevkifata tabi tutulduğu için beyannameye dâhil edilmeyecek ve vergilemeye konu olmayacaktır.

11- Mükellefin repo hesabından elde ettiği, GVK Geçici 67. madde kapsamında tevkifata tabi tutulan ve net olarak eline geçen 75.000 TL'lik repo faiz geliri, yıllık beyannamesine dâhil edilmeyecek ve vergilemeye konu olmayacaktır.

12- Mükellefin 2020 yılında Y Bankasındaki Off Shore mevduat hesabından elde etmiş olduğu 63.000 TL faiz geliri, Geçici 67. madde kapsamında tevkifata tabi tutulmadığından beyana konu edilecektir.

Off Shore mevduat hesabından elde edilen faiz gelirinin beyana konu olabilmesi için GVK 86/1-d maddesinde yer alan ve 2020 yılı için 2.600 TL'lik beyan sınırını da aşması gerekmektedir. Off Shore faiz geliri 2020 yılı beyan sınırı olan 2.600 TL'lik sınırı aştığından kazancın tamamı olan 63.000 TL'nin tamamı beyannameye dâhil edilecek ve vergilenecektir.

13- Mükellef bireysel emeklilik sisteminden 5 yıl boyunca prim ödeyerek ayrılmıştır. GVK' nun 75/16-a maddesi; on yıldan az süreyle prim ödeyerek sistemden ayrılanlar için yapılan ödemeleri menkul sermaye iradı olarak belirlemiş ve ayrılma karşılığı ödenen prim tutarı üzerinden GVK 94/16-a hükmüne göre tevkifat öngörmüştür.

Ayrıca bu gelirler için beyanname verilmeyeceği varsa diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de beyannameye dâhil edilmeyeceği GVK 86/1-a maddesinde belirlenmiştir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Bireysel emeklilik sisteminden 10 yıldan önce ayrılanlara yapılacak ödemelerden kesilen tevkifatlar nihai vergileme olacaktır.

Mükellefe ödenen 20.000 TL beyannameye dâhil edilmeyecek ve vergilemeye konu edilmeyecektir.

- 14-** Gelir Vergisi Kanunu 86/1-d maddesinde tevkifat ve istisna uygulamasına tabi olmayan menkul kıymetlerin, 2020 yılı için beyanname verme sınırı olan 2.600 TL'yi aşması halinde tamamının beyannameye dâhil edileceği düzenlenmiştir. Tevkifata ve istisnaya tabi olmayan menkul kıymetlerin toplamı beyan sınırı olan 2.600 TL'yi aşması nedeniyle 2.700 TL alacak faizinin tamamı beyan edilecektir.

GAYRİMENKUL SERMAYE İRADI

- 15- Mükellefler tarafından o yıla ait veya geçmiş yıllara ait olarak tahsil edilen kira gelirleri, tahsil edildiği yılın kazancı sayılır.**

Mükellefin İstanbul'da maliki olduğu konutu nedeniyle 2019 yılında tahsil edemediği ve dava konusu ettiği 2019 yılı kira bedellerini, 2020 yılında mahkeme tarafından 05.01.2020 tarihinde karara bağlanan dava sonucuna göre 54.000 TL kira bedeli, 7.000 TL faiz olarak tahsil edecektir.

Mükellefin 61.000 TL kira bedelini (kira bedeli + faiz) üç ay vadeli senet olarak 10.01.2020 tarihinde senetli tahsili, tahsil hükmünde sayılmaz. **Diğer bir ifade ile kiranın senede bağlanması tahsil hükmünde değildir.**

Kira bedelinin senet (bono) karşılığında ödendiği durumlarda, gayrimenkulü kiraya verenin senet karşılığını kiracıdan tahsil ettiği tarihte kira geliri elde edilmiş sayılacaktır. Kira gelirinin elde edildiği tarih, senedin tahsil edildiği tarih olacak ve tahsil tarihinin ilgili olduğu yılın geliri sayılacaktır. Ancak, senet karşılığı tahsil edilen kira, gelecek yılların karşılığı ise bu sefer tahsil edilen kira, tahsil edildiği yılın değil, ilgili yılın kira geliri olarak beyan edilecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Yargı kararlarına göre tahsil edilen kira bedelleri, gayrimenkul sermaye iradı sayılmakta olup, genel hükümlere göre tahsil edildiği yılın kira geliri olarak beyan edilip vergilendirilecektir.

Ancak, örneğimizde kira alacağı karşılığı alınan senet üçüncü kişiye ciro edilmiştir. **Kira alacağının üçüncü kişilere temlik tahsil hükmünde sayılır.** Burada mükellef 10.01.2020 tarihinde kira alacağını senede bağlamış olup, bu senedi de borçlu olduğu bir kişiye ciro etmiştir. **Senedin vadesinde tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın temlik ve ciro işlemlerinde gayrimenkul sermaye iradının elde edildiği kabul edilir.**

Yargı kararlarında kira bedelinin yanı sıra faiz ödenmesine de hükmedilmiş ise tahsil edilen faiz geliri gayrimenkul sermaye iradı değil, menkul sermaye iradı (alacak faizi) olarak beyan edilip vergilendirilmesi gerekir.

Sonuç olarak; mükellef 54.000 TL konut kira gelirini (geçmiş yıllara ait olup, ilgili yıl tahsil edildiği kabul edilen) beyannamesine dâhil edecektir. Mükellef 54.000 TL'lik konut kira gelirine, götürü gider indirimi uygulayacak olup, $((54.000 \times \%15) = 8.100 \text{ TL}$ **7061 sayılı Yasa ile öngörülen %15 oranında**) kalan tutar olan 45.900 TL beyannamesine dâhil edecektir.

Konut kira geliri yanında ticari, zirai ve mesleki kazanç beyan etmek zorunda olan mükellefler, 6.600 TL'lik konut kira geliri istisnasından yararlanamazlar. (2021 yılı istisna tutarı 7.000 TL'dir)

Örneğimiz de mükellefin beyan edilen safi gelir tutarı Gelir Vergisi'nin 3. diliminde ücret gelirleri için olan 180.000 TL'nı aştığı için, mükellef yine 6.600 TL'lik konut kira gelir istisnasından yararlanamayacak idi.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

16- Mükellefler tarafından gelecek yıllara ait olup, peşin tahsil edilen kira ödemeleri, ödemenin yapıldığı yılın değil, gelirin ilgili olduğu yılın kazancı sayılır.

2019,2020 ve 2021 yılları kira bedelleri topluca 2019 yılında peşin tahsil edilse de her yıla ait kira bedeli ilgili yılın kazancı kabul edilir.

Bu nedenle, **2020** yılına isabet eden yıllık kira bedeli tutarı **30.000 TL** **2020** yılında beyannameye **dâhil edilecek gayrimenkul sermaye iradı olacaktır.** 2021 yılına isabet eden 30.000 TL ve 2022 yılına isabet eden 30.000 TL ise ilgili yıllarda beyannameye dâhil edilecektir.

Mükellef 2020 yılına isabet eden 30.000 TL konut kira gelirin %15 oranında götürü gider indirimi uygulayacak olup, kalan tutar beyan edilecek safi gelir olacaktır.

Şöyle ki $(30.000 - (30.000 \times \%15)) = 25.500$ TL beyan edilecek safi gelir tutarı olacaktır.

Konut kira geliri yanında ticari, zirai ve mesleki kazanç beyan etmek zorunda olan mükellefler, 6.600 TL'lik konut kira geliri istisnasından yararlanamazlar.

Örneğimiz de mükellefin beyan edilen safi gelir tutarı Gelir Vergisi'nin 3. diliminde ücret gelirleri için olan tutar olan 180.000 TL sınırı aştığı için, mükellef yine 6.600 TL'lik konut kira geliri istisnasından yararlanamayacak idi.

17- Mükellefin 2020 yılında Ankara'da sahibi olduğu işyerlerinden elde ettiği brüt 80.000 TL net (80.000 TL-16.000 TL=64.000 TL) 64.000 TL işyeri kira gelirleri için beyan sınırı olan 49.000 TL'yi aştığından beyannameye dâhil edilecektir. (Mükellefin diğer konut geliri, ücret geliri menkul sermaye iradı geliri de olması halinde bu gelirlerin tutarları da birlikte toplanacak ve beyan sınırı olan 49.000 TL'yi aşması halinde beyannameye dâhil edilecektir.)

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Mükellef kira ödemelerinden yapılan tevkifat tutarı olan 16.000 TL'yi hesaplanan vergiden mahsup edebilecektir.

Mükellef aynı ilde olan meskenlerinden elde ettiği 48.000 TL için ise, 2020 yılı için geçerli olan 6.600 TL'lik istisna tutarını aştığından beyannameye dâhil edecektir. Ancak, istisna tutarı olan 6.600 TL'lik kısımdan yararlanamaz.

(GVK'nın 21. maddesi gereğince; beyanı gerekip gerekmediğine bakılmaksızın 6.600 TL ve üzerinde konut kira geliri elde edenlerden, ayrı ayrı veya birlikte elde ettiği ücret, menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlarının gayri safi tutarları toplamı 2020 yılı için 180.000 TL'yi aşanlar, 6.600 TL'lik istisnadan yararlanamazlar.)

Konut kira geliri yanında ticari, zirai ve mesleki kazanç beyan etmek zorunda olan mükellefler, 6.600 TL'lik konut kira geliri istisnasından yararlanamazlar.

Mükellef yıllık beyannamesinde mesken ve işyeri kira geliri toplamına, mesken istisnasından yararlanamadığından dolayı yalnızca %15 götürü gider indirimi uygulayacaktır. İşyeri ve konut kira gelirinin beyan edilecek safi tutarları şöyle olacaktır;

İşyeri için, $(80.000 - (80.000 \times \%15)) = 68.000$ TL beyan edilen safi işyeri kira geliri,

Konut için, $(48.000 - (48.000 \times \%15)) = 40.800$ TL beyan edilen safi konut kira geliri, olacaktır.

18- Mükellefin, basit usule tabi bir mükellefe işyeri kiralaması karşılığında elde etmiş olduğu 8.200 TL'lik gayrimenkul sermaye iradı daha önce tevkifata ve istisnaya konu edilmemiştir. Basit usule tabi mükellefler tevkifat yapmazlar ve muhtasar beyanname vermezler.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Bu nedenle mükellefin elde etmiş olduğu gayrimenkul sermaye iradı GVK 86/1-d bendinde 2020 yılı için belirlenmiş olan 2.600 TL'lik beyan sınırını aştığı ve tevkifata konu olmadığı için gelir vergisi beyannamesine dâhil edilecektir.

Mükellef yıllık beyannamesinde basit usule tabi bir mükellefe kiraladığı işyeri kira geliri toplamına, yalnızca %15 götürü gider indirimi uygulayacaktır. İşyeri kira gelirinin beyan edilecek safi tutarı şöyle olacaktır;

$(8.200 - (8.200 \times \%15)) = 6.970$ TL beyan edilen safi işyeri kira geliri, olacaktır.

DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR

19- Mükellefin gayrimenkulü tahliyesi için elde etmiş olduğu kazanç, GVK 82 nci maddesinde arızı kazanç olarak düzenlenmiştir. GVK 82 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kazançlara ilişkin olarak da yıllık 40.000 TL'lik bir istisna öngörülmüştür.

Mükellefin elde ettiği arızı kazanç, 2020 yılı için istisna tutarı olan 40.000 TL'nin üstünde olduğundan, istisna tutarı tenzil edilip kalan $(50.000 - 40.000) = 10.000$ TL yıllık beyannameye dâhil edilecek ve vergilemeye konu olacaktır.

20- Mükellefin arsasını elden çıkarması karşılığında elde etmiş olduğu kazanç, GVK Mükerrer 80 nci maddesinde değer artış kazancı olarak düzenlenmiştir.

GVK'nun 80/6 bendine göre; İvazsız olarak iktisap edilenler hariç gayrimenkullerin iktisap tarihinden başlayarak beş yıl içinde elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artış kazancı olarak belirlenmiştir.

Değer artış kazancının tespitinde öncelikle **safi değer artışının** bulunması gerekir. Safi değer artışı tespit edilirken, **elden çıkarılan mal ve hakların iktisap bedeli**, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere TÜİK'in Yİ ÜFE oranında artırılarak tespit edilir. Bu endekslemenin yapılabilmesi için artış oranının %10 veya üzerinde olması gerekmektedir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Mükellefin arsayı iktisap tarihinden önceki aydaki Haziran 2016 tarihinde Yİ ÜFE oranı 257,27 dir. Arsanın elden çıkarıldığı aydan önceki Ağustos 2020 tarihinde ise oran 501,85 dir. Endeksleme yapılabilmesi için, ön şart olan %10 veya üzerinde artış olup olmadığının hesaplanması gerekmektedir.

Endeksleme oranı ilgili dönemde $((501,85-257,27)/257,27) = \%95,07$ olmaktadır.

Bu nedenle elden çıkarılan arsanın endekslenmiş maliyet bedeli;

$140.000 \text{ TL} + (140.000 \times \%95,07) = 273.094 \text{ TL}$ olarak dikkate alınacaktır.

Mükellefin satmış olduğu arsasından dolayı $(300.000 - 273.094) = 26.906 \text{ TL}$ gayri safi değer artış kazancı elde etmiş olacaktır.

2020 yılı için değer artış kazançlarına uygulanacak olan 18.000 TL istisna tutarı düşüldükten sonra bulunacak olan $(26.906 - 18.000) = 8.906 \text{ TL}$ beyannameye dâhil edilecek olan safi değer artış kazancı olacaktır.

İNDİRİM VE HARCAMA UNSURLARI

- Bağ-Kur primleri GVK'nun 89/1 inci maddesi hükmüne göre, gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olduğunun tevsiki şartıyla, mükellefler tarafından ticari kazançları dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bildirilen gelirden indirilmesinin uygun bulunduğu belirtilmiştir.**

Ayrıca, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 88 inci maddesinde; Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarlarının gelir vergisi uygulamasında gider yazılamayacağı belirtilmiştir.

Mükellef fiilen ödediği 11.000 TL Bağ-Kur primini beyan edilen gelirden indirebilecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Aile fertleri için ödenen birikimli hayat sigortası primleri ise, 85 nolu Gelir Vergisi Sirkülerinde şöyle düzenlenmiştir. Gelirlerini yıllık beyanname ile beyan eden mükellefler, kendileri, eşi ve küçük çocukları adına ödedikleri birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri için primlerin %50'sini, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerinden indirmeleri, beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını (35.316 TL) aşmaması halinde mümkündür.

Örneğimizde mükellef ödemiş olduğu 14.000 TL birikimli hayat sigortası priminin %50 sine tekabül eden 7.000 TL' sını, (bu tutarın beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarı olan 35.316 TL' sını aşmaması nedeniyle) indirim konusu yapabilecektir.

- 2- Gayrimenkul sermaye iradına konu olan mal ve hakları kiralayan GVK 94 üncü maddesindeki sayılan kişi, kurum ve kuruluşlar, kira ödemelerinin brüt tutarı üzerinden %20 oranında gelir vergisi kesintisi yapmak zorundadırlar.

Bu vergi kesintisi, gelecek ay veya yıllara ait olmak üzere peşin ödenen kira bedeli üzerinden de yapılmak zorundadır. Kira ödemesi üzerinden yapılan vergi kesintileri hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Mükellef, kiracısı tarafından yapılan 16.000 TL tutarındaki gelir vergisi stopajını hesaplanan gelir vergisinden beyanname üzerinde mahsup edecektir.

- 3- GVK madde 18 kapsamında makale telif ücretleri gelir vergisinden istisnadır. Yine GVK 121 inci maddesine göre mükellefin beyannamesine dahil etmediği kazancı üzerinden daha önce ödemediği stopajı, diğer kazançları üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsubu söz konusu olamayacaktır.

Bu nedenle 850 TL'lik stopaj beyanname üzerinde hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilemeyecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Mükellefe televizyon programına katılım ücreti olarak ödenen tutar GVK madde 18 kapsamında istisna olmadığından beyannameye dâhil edilecektir. **Mükellefin bu kazancı nedeniyle daha önce ödediği stopaj miktarı olan 1.000 TL, diğer kazançları üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.**

- 4- GVK'nun 22/1 fıkrası ile yine aynı Kanununun 94 üncü maddesinde kar paylarının beyan edilmesi durumunda, beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kar paylarının dağıtımı aşamasında kurum bünyesinde yapılan vergi kesintisinin tamamı mahsup edilecektir.

Mükellef kar dağıtımı yapan kurum bünyesinde yapılan vergi kesintisi olan 15.000 TL'yi hesaplanan gelir vergisinden mahsup edecektir.

- 5- Mükellef, çocukları için 30.000 TL eğitim harcamasını GVK 89/2 maddesi hükmü gereği, beyan edilen gelirin (beyan edilen gelir; yıllık gelir vergisi beyannamesinde yer alan indirimler ve geçmiş yıl zararları düşülmeden önceki tutardır.) %10 unu aşmaması nedeniyle indirim konusu yapabilecektir. Örneğimizde eğitim harcaması tutarı beyan edilen gelirin %10' u olan $(646.966 \times \%10) = 64.696,60$ TL'yi aşmadığından 30.000 TL'lik eğitim harcamasının tamamını indirim konusu yapabilecektir.

- 6- GVK' nun 89. Maddesinde yapılan bağış ve yardımların indirilmesi bazı esaslara bağlanmıştır. Bağışın indirim uygulaması yapıldığı kurum ve bağışın niteliği (ayni/nakdi) açısından farklılık göstermektedir.

Aynı Kanunda gelirin %5'i ile sınırlı indirilecek bağış ve yardımların arasında kamu menfaatine yararlı derneklerde sayılmıştır. Bu nedenle yapılan bağış tutarı olan 7.000 TL, beyan edilen gelirin %5'i olan $(646.966 \times \%5) = 32.348,30$ TL'yi aşmadığından bağış tutarının tamamı beyanname üzerinden indirim konusu yapılabilecektir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

BEYAN ÖRNEĞİ (2020 YILINA İLİŞKİN)

GELİR TÜRÜ	BEYAN DURUMU	GAYRİ SAFİ	VERGİDEN İSTİSNA TUTAR	GİDER	SAFİ GELİR
		GELİR			BEYAN EDİLEN GELİR TUTARI
TİCARİ KAZANÇ					180.000
1 NOLU GELİR (Ticari Faaliyet)	Beyan Edilecektir.	180.000	-	-	180.000
ZİRAİ KAZANÇ					130.000
2 NOLU GELİR (Zirai Faaliyet)	Beyan Edilecektir. (GVK'nun 54. maddesindeki çeltik ziraatındaki 300 dönüm işletme büyüklüğü ölçüsünü aştığından)	130.000	-	-	130.000
SERBEST MESLEK KAZANCI					5.000
3 NOLU GELİR (Telif Kazancı)	Beyan Dışı. (GVK md. 18 kapsamında Telif Kazançları istisnaya tabi edilmiştir.) GVK madde 18 kapsamındaki kazançları toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 Yılı için 600.000 TL) aşanlar bu istisnadan faydalanamazlar.	-	-	-	0
4 NOLU GELİR (Program Geliri.)	Beyan Edilecektir. (TV Program Geliri GVK md. 18 kapsamında istisna olmadığından beyan edilecektir.)	5.000	-	-	5.000

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

ÜCRET					-
5 NOLU GELİR		-	-	-	-
(İki İşverenden Ücret Geliri)	Beyan Dışı. (Birinci işverenden alınan ücret geliri hariç, diğer ücretlerin toplamı olan 35.000 TL, 2020 yılı için beyan sınırı olan 49.000 TL'yi aşmadığı için, birinci işverenden elde edilen ücret dâhil ücret gelirlerinin tamamı beyan edilmeyecektir. Yıl içerisinde ücretten ödenen vergiler nihai vergi olacaktır.)				
MENKUL SERMAYE İRADI					126.700
6 NOLU GELİR	Beyan Dışı. (Hisse senetlerini elden çıkarma kazançları GVK Geç.67 md. Kapsamında tevkifata tabi tutulmuştur. Oran BKK ile %0 olarak belirlenmiştir. Bu nihai vergileme olacaktır.)	-	-	-	-
(Hisse Senedi Elden Çıkarma Kazancı.)					
7 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (Mevduat faiz geliri GVK 75/16 fıkrası gereği ticari faaliyete bağlı, ticari işletmenin nakitlerinin değerlendirilmesi kapsamında ise beyan edilecektir.)	4.000	-	-	4.000
(Ticari Faaliyete Bağlı Faiz Geliri)					
8 NOLU GELİR	Beyan Dışı. (Mevduat faiz geliri ticari işletmeye ait değil, ticari faaliyetle ilgili değil, Geç. 67. md. Kapsamında vergilendirildiği için beyan dışıdır.)	-	-	-	-
(Ticari Faaliyete Bağlı Olmayan Faiz Geliri)					

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

9 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (GVK 22/3.md hükmüne göre kar payının yarısı istisna, kalan yarısı 2020 yılı beyan sınırını 49.000 TL'yi aştığından beyan edilecektir.)	100.000	50.000	-	50.000
Kar Payı/Temettü					
10 NOLU GELİR	Beyan Dışı. (Menkul Kıymet Yatırım Fonu Katılma Belgelerinden elde edilen kazançlar GVK Geç.67. md. kapsamında tevkifata tabidir. Bu tevkifat nihai vergileme olacaktır.)	-	-	-	-
(MKYF Katılma Belgesi Kazancı)					
11 NOLU GELİR	Beyan Dışı. (Repo hesabı faiz gelirleri, GVK Geç. 67. md. kapsamında tevkifata tabidir. Bu nihai vergileme olacaktır.)	-	-	-	-
(Repo Faiz Geliri.)					
12 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (Off Shore mevduat faiz geliri GVK Geç. 67.md. kapsamında değildir. Faiz geliri 2020 yılı beyan sınırı olan 2.600 TL'yi geçtiğinden beyan edilecektir.)	63.000	-	-	63.000
(Off Shore Faiz Geliri)					
13 NOLU GELİR	Beyan Dışı. (Bu gelirler, GVK 94/16-a hükmüne göre tevkifata tabidir. Ayrıca bu gelirler için GVK 86/1-a hükmüne göre de beyan verilmeyeceği varsa diğer gelirler için beyan verilmesi halinde de beyannameye dâhil edilmeyeceği düzenlenmiştir.)	-	-	-	-
(Bireysel Emeklilik Sisteminden Ayrılma Karşılığı Ödenen Primler.)					
14 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (GVK 86/1-d hükmüne göre tevkifat ve istisnaya konu olmayan alacak faizleri beyana tabidir. 2020 yılı beyan sınırı olan 2.600 TL'yi aştığından beyannameye dâhil edilecektir.)	2.700	-	-	2.700
(Alacak Faizi)					

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

	Beyan Edilecektir.				
15 NOLU GELİR	(GVK 86/1-d hükmüne göre				
(Kiranın geç ödenmesinden alacak faizi)	tevkifat ve istisnaya konu olmayan alacak faizleri beyana tabidir. 2020 yılı beyan sınırı olan 2.600 TL'yi aştığından beyannameye dâhil edilecektir.)	7.000	-	-	7.000
GAYRİMENKUL SERMAYE İRADI					187.170
15 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (Geçmiş yıllara ait olan kira gelirleri tahsil edildiği yılın kazancı sayılır. Kira bedelinin senetle ödenmesi tahsil hükmünde değildir. Ancak senedin ciro ve temlik tahsil hükmündedir)				
(Geçmiş Yıllara Ait Olan Konut Kira Geliri)	(Mahkeme tarafından hükmedilen alacak faizi gmsi değil msi kapsamında olduğundan msi olarak vergilenecektir)	54.000	-	8.100	45.900
	(Mükellef hem ticari, zirai ve mesleki kazanç elde etmesi hem de ücret, msi, gmsi ve diğer kazanç ve iratlarının gayri safi tutarı 2020 yılı için 180.000 TL'yi aştığından konut kira istisnası olan 6.600 TL'den yararlanamayacaktır.)				

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

16 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (Gelecek yıllara ait olup peşin tahsil edilenler, ödemenin yapıldığı yılın değil, gelirin ilgili olduğu yılın (dönemsellik) kazancı sayılır.) 90.000 TL / 3 YIL = 30.000 YILLIK	30.000	-	4.500	25.500
(Gelecek Yıllara Ait Olan Konut Kira Geliri)					
17 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (İşyeri kira geliri 2020 yılı için beyan sınırı olan 49.000 TL'yi aştığından beyan edilecektir. Kiralayan tarafından kesilen stopaj tutarları hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.)	80.000	-	12.000	68.000
a- İşyeri Kira Geliri					
b- Konut Kira Geliri	Beyan Edilecektir. (Konut kira geliri 2020 yılı için istisna sınırı olan 6.600 TL'yi aştığından beyan edilecektir.)	48.000	-	7.200	40.800
18 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir. (Basit usule tabi mükellefler tevkifat yapmaz ve muhtasar beyanname vermezler. Tevkifata ve istisnaya konu olmayan kira gelirleri için 2020 yılı için belirlenen 2.600 TL'lik beyan sınırını da aştığından beyannameye dâhil edilecektir.)	8.200	-	1.230	6.970
(İşyeri Kira Geliri Basit Usule Tabi Mükellefe Kiralanan)					

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

DİĞER KAZANÇ VE İRATLAR					18.096
19 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir.				
Arızı Kazanç	(GVK 82.md kapsamında bu tür gelirler arızı kazanç sayılmıştır. GVK 82/2. fıkrası kapsamında 2020 yılı için 40.000 TL lik kısmı istisna edilmiştir.)	50.000	40.000	-	10.000
(Gayrimenkul Tahliye Tazminatı)					
20 NOLU GELİR	Beyan Edilecektir.				
Değer Artış Kazancı	(Elden çıkarılan mal ve hakkın iktisap bedeli elden çıkarıldığı ay hariç Yı ÜFE oranında %10 dan fazla artış olması halinde endeksleme yapılacaktır. Endekslenmiş maliyet bedeli ve 2020 yılı için istisna tutarı satış bedelinden tenzil edilecektir.)	300.000	18.000	273.094	8.096
(Arsa Satış Kazancı)					

BEYAN EDİLECEK TOPLAM SAFİ GELİR	646.966
İNDİRİMLER	
Bağkur Primi (11.000)	
Şahıs Sigorta Primi (7.000)	
Eğitim Gideri (30.000)	
Bağış (7.000)	
	55.000
GELİR VERGİSİ MATRAHI	591.966
HESAPLANAN GELİR VERGİSİ	193.058

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

MAHSUPLAR		
Geçici Vergi	(27.000)	64.200
Zirai Kazançtan Tevkifat	(5.200)	
Program Gelirinden Tevkifat	(1.000)	
Kar Payından Tevkifat	(15.000)	
İşyeri Kirasından Tevkifat	(16.000)	
ÖDENECEK GELİR VERGİSİ		128.858

2020 yılı gelir vergisi Tarifesi	
Gelir vergisine tabi gelirler;	
22.000 TL'ye kadar	15%
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	20%
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL (ücret gelirlerinde	27%
180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL), fazlası	
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL (ücret gelirlerinde	35%
600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL), fazlası	
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL (ücret gelirlerinde	40%
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL), fazlası	

GERÇEK USULDE GELİR VERGİSİNE TABİ OLANLAR BEYANNAMENİZİ 31 MART 2021 TARİHİNE KADAR VERMEYİ UNUTMAYINIZ...!

(29 Mart 2019 Tarihli- 115 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri)

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

10. VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERE % 5 ORANINDA UYGULANACAK VERGİ İNDİRİMİ

6824 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesiyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun mülga mükerrer 121 inci maddesi "Vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi" başlığıyla yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemeyle, vergiye uyumlu mükelleflerinden belirlenen şartları taşıyanlara yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'ini, ödemeleri gereken gelir veya kurumlar vergisinden indirebilmelerine imkân sağlanmıştır. Şu kadar ki hesaplanan indirim tutarı, her hâl ve takdirde **(310 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 1/1/2020 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere) 1.400.000 TL** Türk lirasından fazla olamaz. Konu ile ilgili olarak 23 Aralık 2017 tarihli ve 30279 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 301 No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 30 Ocak 2019 tarihli ve 30671 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7162 sayılı Kanunla yapılan değişiklikleri de içerecek şekilde vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimi uygulamasına ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

1. Vergi indiriminden yararlanacak olan mükellefler

- Ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle **gelir vergisi mükellefi** olanlar,
- Finans ve bankacılık sektörlerinde faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri, emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları hariç olmak üzere kurumlar vergisi mükellefleri

2. Vergi indiriminden yararlanma koşulları

Vergi indiriminden yararlanabilmek için aşağıdaki koşulların gerçekleşmiş olması gerekmektedir.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

a) Beyannamelerin zamanında verilmesi, tahakkuk eden vergilerin ödenmesi,
- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl (2020) ile bu beyannamenin ait olduğu yıldan önceki son iki yıla (2018 ve 2019) ilişkin olarak Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken tüm vergi beyannamelerinin kanuni süresi içerisinde verilmiş olması,

Bu maddede geçen vergi beyannameleri ibaresi, yıllık gelir vergisi ve kurumlar vergisi beyannameleri, geçici vergi beyannameleri, muhtasar, muhtasar ve prim hizmet beyannameleri ile Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi beyannamelerini; vergi ibaresi, anılan Bakanlığa bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken beyannameler üzerine tahakkuk eden vergileri ifade eder.

(7194 sayılı kanunun 18 inci maddesiyle değişen bent; Yürürlük: 1/1/2020 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere)

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla, yukarıda belirtilen vergi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergilerin ödenmiş olması (Ödemenin, ilgili mevzuatı gereği istenilen bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmiş olması koşuluyla, vergi kanunları gereği doğan iade alacaklarından mahsuben yapılmış olması ve indirimden yararlanıldıktan sonra söz konusu iade alacağı tutarının mahsuben ödemesi talep edilen vergi borcu tutarının altına düşmesi hâlinde, eksik ödenmiş duruma gelen vergilerin mahsuben ödenmek istenilen tutarın %10'unu aşmaması kaydıyla, eksik ödenmiş vergiler dolayısıyla veya vergi kanunları gereğince, tecil edilerek belirlenen şartların gerçekleşmesine bağlı olarak terkin edilecek vergilerin, şartların sağlanamaması hâlinde kanunlarında belirlenen tecil süresinin sonunu takip eden onbeşinci günün bitimine kadar ödenmesi şartıyla, bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Yasal süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak, yasal süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler vergi indiriminden yararlanılmasına engel değildir.

b) İlgili dönemlere ilişkin olarak beyana tabi vergi türleri itibarıyla ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması,

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıl içerisinde haklarında beyana tabi vergi türleri itibarıyla ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması gerekmektedir.

Söz konusu dönemlere ilişkin olarak ikmalen, re'sen veya idarece yapılan tarhiyatların indirimin hesaplanacağı gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken süreden önce kesinleşmiş yargı kararlarıyla veya uzlaşma ya da düzeltme hükümlerine göre tamamen ortadan kaldırılmış olması halinde vergi indiriminden yararlanılması mümkündür. Yapılan tarhiyatların kısmen ortadan kaldırılması durumunda indirimden yararlanılması mümkün değildir.

c) Vergi indiriminin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla 1.000 Türk Lirasının üzerinde vadesi geçmiş borç bulunmaması,

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla vergi aslı (vergi cezaları dâhil) 1.000.- TL'nin üzerinde vadesi geçmiş borçlarının bulunmaması gerekmektedir.

Borç tutarının hesabında Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine verilmesi gereken vergi beyannameleri üzerine tahakkuk eden vergi asılları ile vergi cezalarının (vergi ziyai cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları) toplamı dikkate alınmaktadır.

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

d) Vergi Usul Kanunu'nun 359. maddesinde sayılan fiillerin işlenmemiş olması, Vergi indiriminin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile önceki dört takvim yılında Vergi Usul Kanunu'nun kaçakçılık suçlarını düzenleyen 359. maddesinde sayılan fiilleri işlediği tespit edilen mükellefler vergi indiriminden yararlanamamaktadır.

3. Vergi indirimi uygulaması

Vergi indirimi şu şekilde uygulanacaktır:

- Koşulları sağlayan mükellefler, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir veya kurumlar vergisinin % 5'i oranında vergi indirimi tutarını hesaplayacaktır. Bu tutar, 2020 yılında verilecek gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerine uygulanmak üzere 1.400.000 milyon liradan fazla olamayacaktır.
- Hesaplanan vergi indirimi tutarı, bu beyannameler üzerinden ödenmesi gereken gelir veya kurumlar vergisinden indirilecektir.
- Vergi indirimi tutarının ödenmesi gereken vergiden fazla olması halinde kalan tutar, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihi izleyen bir tam yıl içinde mükellefin beyanı üzerine tahakkuk eden diğer vergilerinden mahsup edilebilecektir.
- Bu süre içerisinde mahsup edilemeyen tutarlar red ve iade edilmeyecektir.

4. Koşulların ihlali halinde yapılacak işlemler

Vergi indiriminden yararlananların, şartları taşımadığının sonradan tespiti halinde, ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler vergi zıya cezası uygulanmaksızın tarh edilir.

İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yılda herhangi bir vergiye ilişkin beyanın gerçek durumu yansıtmadığının,

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

indirimden yararlanıldıktan sonra tespiti üzerine, yapılan tarhiyatların kesinleşmesi halinde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilir.

5. Yürürlük

Vergi indirimi uygulaması, 01.01.2018 tarihinden itibaren verilmesi gereken 2017 yılına ait yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamelerinde uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir.

ÖRNEK :

Vergi indiriminden yararlanma şartlarının tamamını taşıyan Gelir Vergisi mükellefinin, 2019 takvim yılında elde ettiği gelirler;

Ticari Kazanç	280.000.- TL
GMSİ (Konut)	68.000,- TL
Yıllık Kira Geliri	80.000,- TL
% 15 Götürü Gider (-)	(-)12.000,- TL
Mükellef bu dönemde ödemiştir.	42.000.- TL geçici vergi

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Buna göre, vergi indiriminden aşağıdaki şekilde yararlanacaktır.

A. Ticari Kazanç	280.000,00 tl
B. Gayri Menkul Sermaye İradı	68.000,00 tl
C. Gelir Vergisi Matrahı (A+B)	348.000,00 tl
Ç. Hesaplanan Gelir Vergisi	107.670,00 tl
D. Ticari Kazanç / Gelir Vergisi Matrahı (A/C)	80,46%
E. Hesaplanan Gelir Vergisinin Ticari Kazanca İsbet Eden Kısmı (Ç x D)	86.631,03 tl
F. Hesaplanan Vergi İndirimi Tutarı (E x % 5)	4.332 tl
G. Mahsup Edilecek Vergiler Toplamı	
Ödenen Geçici Vergi 42.000.-TL	42.000 tl
Ğ. Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (Ç - G)	65.670 tl
H. Vergi İndirimi Tutarı (F)	4.332 tl
I. Ödenecek Gelir Vergisi (Ğ - H)	61.338 tl

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

11. KAYNAKÇA

İSMMMO (İstanbul, 2020) Vergi Mevzuatı Komitesi 2019 Yılı Gelir Vergisi Rehberi

T.C. Yasalar (06.01.1961). **193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu.** Ankara: Resmi Gazete (10700 sayılı)

T.C. Yasalar (10.01.1961). **213 sayılı Vergi Usul Kanunu.** Ankara: Resmi Gazete (10703 sayılı)

T.C. Yasalar (31.07.2014). **5228 sayılı Kanun.** Ankara: Resmi Gazete (25539 sayılı)

T.C. Yasalar (10.02.2016). **6663 sayılı Kanun.** Ankara: Resmi Gazete (29620 sayılı)

T.C. Yasalar (08.03.2017). **6824 sayılı Kanun.** Ankara: Resmi Gazete (30001 sayılı)

T.C. Yasalar (30.01.2019). **7162 sayılı Kanun.** Ankara: Resmi Gazete (30671 sayılı)

T.C. Yasalar (07.12.2019) **7194 sayılı Kanun** Ankara: Resmi Gazete (30971 sayılı)

Maliye Bakanlığı (27.07.2017). **283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.** Ankara: Resmi Gazete (28366 sayılı)

Maliye Bakanlığı (23.12.2017). **301 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.** Ankara: Resmi Gazete (30279 sayılı)

Maliye Bakanlığı (29.12.2017). **302 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.** Ankara: Resmi Gazete (30285 sayılı mükerrer.)

Maliye Bakanlığı (31.12.2018). **305 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.** Ankara: Resmi Gazete (30642 sayılı 3. mükerrer.)

Maliye Bakanlığı (27.12.2019). **310 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği.** Ankara: Resmi Gazete (30991 sayılı 2. mükerrer.)

2020 YILI GELİR VERGİSİ REHBERİ

(GERÇEK USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN)

Maliye Bakanlığı (29.12.2020). **313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği**. Ankara: Resmi Gazete

(31349 sayılı Mükerrer.)

Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı (18.12.2013). **93 No.lu Gelir Vergisi Sirküleri**. Ankara.

Ticari Kazanç Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi 2017, <http://www.gib.gov.tr>. Şubat 2017

Kira Geliri Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi 2017, <http://www.gib.gov.tr>. Şubat 2017

Menkul Sermaye İradı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi 2017, <http://www.gib.gov.tr>. Şubat 2017

Serbest Meslek Kazancı Elde Eden Mükellefler İçin Vergi Rehberi 2017, <http://www.gib.gov.tr>. Şubat 2017

Ücret Geliri Elde Edenler İçin Vergi Rehberi 2017, <http://www.gib.gov.tr>. Şubat 2017

Basit Usule Tabi Mükellefler İçin Vergi Rehberi 2017, <http://www.gib.gov.tr>. Ocak 2017

YILDIZ, A. Murat (2017) “2016 Yılı Gelir Vergisi Beyanname Düzenleme Rehberi”, Ankara: **TÜRMOB-TESMER Yayını** Şubat 2017

YILDIZ, A. Murat (2014) “Gelir Üzerinden Alınan Vergiler YMM Kurs Notları”, Ankara: **ASMMO Yayını** Ağustos 2014

BIYIK, Recep (2014) “Gelir Üzerinden Alınan Vergiler YMM Kurs Notları”, İstanbul: **Hesap Uzmanları Akademisi Yayını** Ağustos 2014

TÜRKAY, İmdat (2017) “Gelirin Toplanması ve Beyanı İle Toplama Yapılmayan Haller”, İstanbul: **Vergi Dünyası**, Mart 2017

YÜCE, Mehmet (2011) “Gelirin Toplanması ve Beyanı” Bursa: **Bilanço Dergisi**, Mart 2011